

Ośrodek Pomocy Społecznej
16-100 Sokółka, ul. Dąbrowskiego 12
tel. 85-711-20-64, NIP: 545-10-78-113

Sokółka, dnia 23.03.2020r.

OPS. 0717. 165 .2020

URZĄD MIEJSKI W SOKÓLCE
W PRZYBYŁO
KANCELARIA GOSPODARSTWA

23.03.2020

Ilość załączników .....
Nr. Dz. .... 465.2 / 2020 .....
Podpis ..... 406 .....

Ewa Kulikowska
Burmistrz Sokółki

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokółce przesyła w załączeniu "Sprawozdanie z realizacji Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sokółka na lata 2017 – 2021" w 2019 roku.

Do wiadomości:
Rada Miejska w Sokółce

DYREKTOR
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W SOKÓLCE
mgr Małgorzata Połtorzycka

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
STRATEGII INTEGRACJI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY SOKÓŁKA NA LATA 2017 - 2021
W 2019 ROKU**

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sokółka została uchwalona przez Radę Miejską – Uchwała Nr 57/335/2017 z dnia 10 lipca 2017 roku w sprawie przyjęcia Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sokółka na lata 2017 – 2021.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sokółka na lata 2017 – 2021 jest dokumentem określającym najważniejsze kierunki interwencji w odniesieniu do zdiagnozowanych problemów społecznych występujących na terenie Gminy Sokółka

W części programowej zawarto szczegółowe programy polityki pomocy społecznej do realizacji na terenie gminy ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów szczegółowych i kierunków działania.

**I. CEL STRATEGICZNY:
Przeciwdziałanie powstawaniu zjawiska ubóstwa
w Gminie Sokółka**

I.1 Cel szczegółowy: Minimalizowanie zjawiska ubóstwa w Gminie Sokółka

a) Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokółce wypłacił:

- ✓ Zasiłki okresowe dla 702 rodzin na kwotę 2.550.196,00 zł
- ✓ Zasiłki stałe dla 156 osób niepełnosprawnych w stopniu umiarkowanym i znacznym, niezdolnych do pracy z powodu wieku w tym: dla 132 osób samotnie gospodarujących oraz dla 24 osób pozostających w rodzinie na kwotę 851.939,00 zł
- ✓ Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi dla 30 rodzin na kwotę 336.943,00 zł
- ✓ Opłacił składki na ubezpieczenie zdrowotne dla 125 osób na kwotę 67.523,00 zł
- ✓ Posiłki (dzieci + dorośli) dla 782 osób na kwotę 416.875,00 zł
- ✓ Posiłki nie wymagające przeprowadzenia wywiadu środowiskowego dla 163 dzieci na kwotę 43214,00 zł.
- ✓ Zasiłki celowe na zakup żywności dla 321 rodzin z programu rządowego: „Posiłek w szkole i w domu” na kwotę 145.756,00 zł
- ✓ Zasiłki celowe np. na zakup odzieży, opału, leków na kwotę 36.940,00 zł

✓ Zasiłki celowe w ramach projektu: „Klub Integracji Społecznej w Sokółce” na kwotę 80.000,00 zł

✓ Sprawienie pogrzebów na kwotę 6.000,00 zł

✓ Zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego dla 5 osób na kwotę 13.500,00 zł

b) Analiza świadczonej pomocy ze względu na efektywność i właściwość adresatów.

➤ W obawie przed zmarnotrawieniem środków pracownicy socjalni systematycznie nadzorowali zasadność wydatków w rodzinach zagrożonych marginalizacją w kilku przypadkach świadczenie było wypłacane w formie rzeczowej,

➤ Pracownicy socjalni zawarli z podopiecznymi kontrakty socjalne obligujące w/w do przestrzegania wspólnych ustaleń mających na celu wyprowadzenie klientów z kręgu pomocy społecznej (54 kontrakty socjalne)

c) W okresie od 14 marca 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokółce realizował projekt: „STOP PRZEMOCY W RODZINIE edycja 4” współfinansowany ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej realizowanego w ramach Programu Osłonowego „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie”. Głównym celem projektu było zwiększenie jakości i dostępności do poradnictwa specjalistycznego osób zagrożonych i doznających przemocy w rodzinie z terenu Gminy Sokółka. W ramach realizacji projektu powstał Punkt Konsultacyjny dla ofiar przemocy w Ośrodku Pomocy Społecznej w Sokółce w ramach działalności którego ofiary przemocy mogły skorzystać z pomocy specjalistycznej w tym: psychologicznej, prawnej, pedagogicznej oraz z zakresu ochrony zdrowia. Powstała również grupa wsparcia dla kobiet dotkniętych przemocą w rodzinie. W ramach realizacji projektu przeprowadzono również szkolenie dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego, grup roboczych i pracowników socjalnych.

d) W ramach realizacji celu dokonywano systematycznego monitoringu problemów społecznych przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokółce. Zaobserwowano:

- zwiększanie zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze;
- zwiększenie potrzeb na specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- zwiększenie potrzeb na świadczenia pielęgnacyjne;
- zwiększenie potrzeb na zasiłki okresowe;
- zwiększenie liczby osób kierowanych i umieszczanych w domach pomocy społecznej;

- zwiększenie potrzeb na świadczenie rodzicielskie
  - zwiększenie potrzeb na zasiłki stałe z tytułu wieku.
- e) Fundacja „Sokólski Fundusz Lokalny” współpracowała ze Stowarzyszeniem Bank Żywności Białystok-Suwałki oraz z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sokółce. Osobom w trudnej sytuacji życiowej była udzielana pomoc żywnościowa. Pobrano i wydano - w ilości 22 353,54 kg o wartości 205.744,87 zł.

f) Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokółce w 2019 roku prowadził:

- ✓ Dyżury psychologa, pedagoga, prawnika, lekarza psychiatry oraz pracowników socjalnych w Punkcie Konsultacyjnym dla ofiar przemocy w Ośrodku Pomocy Społecznej w Sokółce,
- ✓ Bezpłatne porady prawne dla mieszkańców Gminy Sokółka.

I.2. Cel szczegółowy: Stworzenie systemu pomocy skoncentrowanej na osobach i rodzinach dotkniętych ubóstwem w Gminie Sokółka.

Pracownicy socjalni przeprowadzając wywiady środowiskowe dokonują diagnozy potrzeb i problemów danej rodziny oraz określają indywidualne plany pomocy. Współpracują ściśle z dzielnicowymi, pedagogami szkolnymi, kuratorami sądowymi, aby poprawić warunki życiowe osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

I.3. Cel szczegółowy: Tworzenie warunków do wychodzenia z bezdomności i przeciwdziałania utrwalania się stanu ubóstwa Gminie Sokółka.

- Monitorowanie zjawiska bezdomności na terenie Gminy.
- Wsparcie osób zagrożonych bezdomnością i bezdomnych poprzez zapewnienie schronienia, pracę socjalną, działania osłonowe, reintegrację społeczną i zawodową.
- Wzmacnianie kompetencji w zakresie zaradności, samodzielności oraz gospodarowania posiadanymi zasobami.
- Analizowanie przyczyn ubóstwa i minimalizowanie ich źródeł.
- Prezentowanie i uczenie postaw aktywności i przedsiębiorczości osób i rodzin.
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi i samorządem lokalnym i innymi podmiotami na rzecz ograniczania ubóstwa i bezdomności.
- Tworzenie i realizacja programów na rzecz pomocy i aktywizacji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem.
- Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej oraz poradnictwa specjalistycznego osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej i życiowej.
- Rewitalizacja społeczna mieszkańców Gminy Sokółka.

➤ Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokółce podpisał porozumienie ze Stowarzyszeniem Monar – schronisko dla Bezdomnych Markot w Garbasie Drugim w sprawie kierowania osób bezdomnych z Gminy Sokółka do Stowarzyszenia Monar.

II. CEL STRATEGICZNY:

Integracja społeczna i aktywizacja zawodowa mieszkańców Gminy Sokółka.

II.1. Cel szczegółowy: Integracja, reintegracja i aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, przeciwdziałanie skutkom bezrobocia.

a) Bieżące monitorowanie i analizowanie sytuacji osób bezrobotnych i ich rodzin we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Sokółce:

✓ w przypadku niektórych bezrobotnych wspólnie starano się doprowadzić do ich usamodzielnienia np. proponując pracę lub przyznając okresowo zasiłek

✓ OPS sporządzał listy osób, które mogą być skierowane do wykonywania prac społecznie użytecznych.

b) Zatrudnianie osób bezrobotnych w ramach robót publicznych, prac interwencyjnych, prac społecznie użytecznych, praktyk i staży we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Sokółce w celu redukcji zjawiska bezrobocia i aktywizacji zawodowej mieszkańców Gminy Sokółka.

✓ Powiatowy Urząd Pracy w Sokółce kierował bezrobotnych na staże, praktyki, roboty publiczne oraz prace interwencyjne do pracodawców z terenu Gminy Sokółka.

c) Od 01.03.2019 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokółce realizuje projekt: „Klub Integracji Społecznej w Sokółce” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014 – 2020, Oś Priorytetowa VII: Poprawa spójności społecznej, Działanie 7.1 Rozwój działań aktywnej integracji.

Wartość projektu: 1.194.461,52 zł

Dofinansowanie: 1.012.261,52 zł

Wkład własny: 182.200,00 zł

Celem głównym projektu jest podniesienie kompetencji społeczno – zawodowych mieszkańców z Gminy Sokółka, uaktywnienie życia zawodowego osób bezrobotnych oraz zapobieganie wykluczeniu społecznemu poprzez udział w zajęciach Klubu Integracji Społecznej 100 osób w podziale na dwie grupy.

W 2019 roku z zajęć Klubu Integracji Społecznej w Sokółce skorzystało 50 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym korzystające z pomocy społecznej doznające

wielokrotnego wykluczenia, osoby, u których stwierdzono niską motywację do poszukiwania pracy, osoby młode wychodzące na rynek pracy korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, osoby długotrwale bezrobotne, osoby z niskimi kwalifikacjami oraz kompetencjami społecznymi.

W ramach Klubu Integracji Społecznej każdy z uczestników brał udział w następujących formach wsparcia:

Indywidualne doradztwo psychologiczne;

Grupowe doradztwo psychologiczne;

Indywidualne doradztwo zawodowe;

Grupowe doradztwo zawodowe;

Kurs kucharz z kursem carvingu – 18 osób

Kurs obsługi koparko – ładowarki – 20 osób

Kurs komputerowy – 50 osób

Kurs stylizacji paznokci z modułem języka angielskiego – 12 osób

Staż zawodowy – 19 osób

d) W 2019 roku pracą socjalną objętych było 9 bezdomnych. Z dwiema osobami bezdomnymi pracownicy socjalni podpisali kontrakty socjalnej w których strony zobowiązały się do współpracy w celu poprawy sytuacji życiowej osoby bezdomnej. Dwie osoby przebywały w Schronisku dla osób bezdomnych MARKOT w Garbasie Drugim.

II.2. Cel szczegółowy: Przeciwdziałanie zjawisku długotrwałego bezrobocia i eliminowanie jego negatywnych skutków.

➤ Bieżące monitorowanie i podejmowanie działań aktywizujących na rzecz osób bezrobotnych we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Sokółce w celu redukcji zjawiska długotrwałego bezrobocia i aktywizacji zawodowej mieszkańców Gminy Sokółka.

➤ Przygotowanie, realizowanie lub współorganizowanie oraz uczestnictwo w projektach (w tym współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej) przyczyniających się do aktywizacji osób bezrobotnych z terenu Gminy Sokółka.

➤ Zabezpieczenie pomocy materialnej osobom i rodzinom dotkniętym długotrwałym bezrobociem.

➤ Tworzenie nowych i rozwój istniejących podmiotów ekonomii społecznej prowadzących proces reintegracji społecznej i zawodowej na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

- Prowadzenie pracy socjalnej na rzecz osób bezrobotnych i ich rodzin, w oparciu o zawieranie i realizowanie kontraktów socjalnych oraz indywidualnych programów zatrudnienia socjalnego.
- Aktywne włączenie organizacji i stowarzyszeń działających na terenie Gminy Sokółka do aktywnego wspierania działań zmierzających do ograniczania skutków wykluczenia społecznego.

III. CEL STRATEGICZNY:

Wspieranie rodzin i dzieci

w Gminie Sokółka

III.1. Cel szczegółowy: Wzmacnianie pozytywnego wizerunku rodziny z dzieckiem poprzez prowadzenie działań wspierających, informacyjnych i promocyjnych.

a) Zapewnienie możliwie pełnego dostępu do różnych form wspierających rodzinę w tym osobom i rodzinom planujących urodzenie dziecka.

b) Podniesienie poziomu funkcjonowania rodzin w zakresie opieki i wychowania dzieci poprzez prowadzenie specjalistycznego poradnictwa rodzinnego.

W ramach projektu: „Rozwój usług asystentury rodzinnej na terenie Gminy Sokółka” pełnią dyżury następujący specjaliści: pedagog, prawnik, psycholog oraz terapeuta uzależnień. W ramach swoich kompetencji przewidziano poradnictwo i wsparcie psychologiczne i pedagogiczne w sprawach rodzinnych i wychowawczych, pomoc dla osób przeżywających kryzysy i trudności życiowe, pomoc dzieciom i młodzieży w zakresie socjalizacji w szkole, pomoc w zakresie rozwiązywania konfliktów w rodzinie, porady prawne w zakresie prawa np. rodzinnego i cywilnego, a także pomoc w sporządzeniu pozwu lub wniosku.

c) Systematyczna praca socjalna z rodziną.

W przypadku powzięcia informacji o rodzinie przeżywającej trudności opiekuńczo – wychowawcze, dyrektor ośrodka pomocy społecznej zleca przeprowadzenie wywiadu środowiskowego. Jeżeli wywiad potwierdzi występowanie trudności jest przekazywany asystentowi rodziny; który podejmuje pracę z rodziną.

Praca z rodziną powinna odbywać się za zgodą i przy aktywnym udziale rodziny, a także powinna być organizowana lub kontynuowana w sytuacji czasowego umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych mogą otrzymać wsparcie w postaci asystenta rodzinnego. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy obowiązek udzielania pomocy rodzinom dysfunkcyjnym z dziećmi. Asystent rodziny wspiera rodzinę w przezwyciężaniu trudności związanych z opieką i wychowaniem małoletnich dzieci. Asystent pomaga rodzinom w wypełnianiu ról społecznych aby doprowadzić do osiągnięcia podstawowej stabilizacji życiowej i nie dopuścić do umieszczenia dzieci poza rodziną w placówkach lub rodzinach zastępczych. Jeżeli

dzieci znajdują się pod pieczą zastępczą, rolą asystenta jest działanie na rzecz ich jak najszybszego powrotu do rodziny.

Ograniczenie władzy rodzicielskiej najczęściej polega na:

- ✓ Zobowiązaniu rodziców lub dziecka do określonego zachowania;
- ✓ Poddanie wykonywaniu władzy rodzicielskiej stałemu nadzorowi kuratora sądowego;
- ✓ Skierowanie dziecka do rodziny zastępczej, rodzinnego domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

d) Wsparcie rodziny w rozpoznawaniu talentów i właściwym wyborze ścieżki kształcenia dzieci.

e) Podejmowanie kompleksowych działań wspierających dzieci i rodziny celem odbudowy więzi wewnątrzrodzinnych.

f) Od 01.10.2018 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokółce realizuje projekt: „Rozwój usług asystentury rodzinnej na terenie Gminy Sokółka” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014 – 2020. Celem głównym projektu jest zapewnienie kompleksowego wsparcia dla 30 rodziców przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych objętych asystenturą rodzinną prowadzące do podniesienia wiedzy i umiejętności w pełnieniu ról rodzicielskich poprzez zapewnienie całościowej pomocy w tym: pomocy psychologicznej, pedagogicznej, terapeutycznej, prawnej oraz aktualizacja wiedzy i kompetencji 4 asystentów rodziny poprzez cykl szkoleń.

g) Udzielanie pomocy finansowej wynikającej z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych i wychowawczych .

Z systemu pomocy społecznej:

Forma pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
Zasiłek okresowy	102	1554	1348	2.550.196 zł
Zasiłki stałe	156	200	1523	851.939 zł
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	30	92	6300	336.943 zł
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	125		1276	67.523 zł
Posiłki (dzieci + dorośli)	782		96.322	416.875 zł

Posiłki nie wymagające przeprowadzenia wywiadu środowiskowego	163		10.742	43.214 zł
Zasiłki celowe na zakup żywności	321	575	510	145.756 zł
Zasiłki celowe				36.940 zł
Zasiłki celowe w ramach projektu: „Klub Integracji Społecznej” w Sokółce				80.000 zł
Sprawienie pogrzebów	4	4	4	6.000 zł
Zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	5	9	5	13.500 zł
Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez Sąd	3	-----	26	8.811 zł

Z systemu świadczeń rodzinnych:

	Liczba gospodarstw domowych	Liczba świadczeń	Koszt świadczeń
Zasiłki rodzinne	944	18.314	2 071 487,00 zł
Urodzenie dziecka	71	71	70 000,00 zł
Urlopy wychowawcze	40	321	118 994,00 zł
Samotne wychowanie dziecka	99	1.271	239 887,00 zł
Rehabilitacja	79	850	87 143,00 zł
Dojazd i internat	222	1.947	136 424,00 zł
Rozpoczęcie roku szkolnego	649	1.054	99 476,00 zł
Zasiłek pielęgnacyjny	435	4.813	912 254,00 zł
Świadczenie pielęgnacyjne	67	702	1 093 117,00 zł
Specjalny zasiłek opiekuńczy	31	264	161 864,00 zł
Ubezpieczenie społeczne	86	807	256 260,00 zł
Wychowanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	202	1.02.910	269 581,00 zł

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	155	155	155 000,00 zł
Fundusz Alimentacyjny	102	1555	614 119,00 zł
Zasiłek dla opiekuna	8	96	59 400,00 zł
Świadczenie rodzicielskie	89	573	519 574,00 zł
Świadczenie wychowawcze (500 plus)	2599	38.186	19 016 977,00 zł
Świadczenie „Za życiem”	3	3	12 000,00 zł
„Dobry start” 300+	1.880	2.709	812 550,00 zł

h) Promowanie i wzmacnianie pozytywnego wizerunku funkcjonowania rodziny poprzez działania o charakterze promocyjnym, sportowym edukacyjnym i integracyjnym (kampanie społeczne, imprezy, pikniki, eventy, miejskie programy sportowo- rekreacyjne).

III.2. Cel szczegółowy: Stwarzanie możliwości nabycia i rozwoju kompetencji rodzicielskich oraz umiejętności przewyciężenia sytuacji kryzysowych przez rodziny oraz poprawa funkcjonowania społecznego dzieci i młodzieży.

a) Intensyfikacja pomocy udzielanej przez pracowników socjalnych oraz asystentów rodziny, zwłaszcza rodzinom zagrożonym odebraniem dzieci i umieszczeniem w pieczy zastępczej:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce:

(a) współpracę z asystentami rodziny, pracownikami socjalnymi ośrodków pomocy społecznej, właściwymi ze względu na miejsce zamieszkania rodziny naturalnej, celem ustalenia sytuacji rodziny. Szczególnie istotna jest współpraca z asystentem rodziny i informacje na temat planu pracy z rodziną i efektów tej pracy.

(b) współpracy z placówką opiekuńczo-wychowawczą, bądź rodziną zastępczą, od nich pozyskuje się informacje na temat częstotliwości i jakości kontaktów rodziców z dziećmi, współpracy z Sądem, kuratorami i policja, w celu uzyskania informacji czy ustały przyczyny niewydolności opiekuńczo-wychowawczej rodziców,

(c) udzielaniu zainteresowanym rodzicom biologicznym o możliwości złożenia wniosku do sądu o urlopowanie dziecka, o ustalenie kontaktów, o powrót dziecka do rodziny,

(d) udzielaniu informacji o punktach pomocy psychologicznej, prawnej, zajęciach edukacyjnych np. szkoła dla rodziców,

(e) realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokółce:

- ➔ Zatrudnienie 4 asystentów rodzinnych.
  - ➔ współpraca asystentów rodzinnych z placówkami opiekuńczo – wychowawczymi w których przebywają dzieci z Gminy Sokółka.
  - ➔ Asystenci rodzinni i pracownicy socjalni piszą opinie do Sądu na temat rodziny naturalnej.
  - ➔ Konsultacje z pedagogiem, psychologiem i prawnikiem w Punkcie Konsultacyjnym.
  - ➔ Pomoc w napisaniu wniosku do Sądu o urlopowanie dzieci.
- b) Zapewnienie szerszego dostępu do poradnictwa specjalistycznego, w tym terapii i mediacji rodzinnych.

- W Gminie Sokółka działa Gminny Punkt Pomocy Rodzinie. Punkt udziela profesjonalnej bezpłatnej pomocy osobom indywidualnym, małżonkom oraz rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji i wymagającym wsparcia w zakresie: problemów życia i rozwoju osobistego, problemów życia rodzinnego (m. in. alkohol i przemoc), trudności we wzajemnych relacjach, pomocy w rozwiązywaniu konfliktów itp.). Spotkania prowadzą psycholog, mediator, terapeuta uzależnień.

- W ramach projektu: „Rozwój usług asystentury rodzinnej na terenie Gminy Sokółka” pełnią dyżury następujący specjaliści: pedagog, prawnik, psycholog oraz terapeuta uzależnień. W ramach swoich kompetencji przewidziano poradnictwo i wsparcie psychologiczne i pedagogiczne w sprawach rodzinnych i wychowawczych, pomoc dla osób przeżywających kryzysy i trudności życiowe, pomoc dzieciom i młodzieży w zakresie socjalizacji w szkole, pomoc w zakresie rozwiązywania konfliktów w rodzinie, porady prawne w zakresie prawa np. rodzinnego i cywilnego, a także pomoc w sporządzeniu pozwu lub wniosku.

IV. CEL STRATEGICZNY:

Przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej w Gminie Sokółka.

IV.1. Cel szczegółowy: Pomoc osobom i rodzinom doświadczającym przemocy domowej.

Na mocy zawartych porozumień pomiędzy Burmistrzem Sokółki a dyrektorami i kierownikami następujących instytucji: Komendą Powiatową Policji w Sokółce, Gimnazjum Nr 1 w Sokółce, NS ZOZ Poradnią Zdrowia Psychicznego w Sokółce, Sądem Rejonowym w Sokółce, Prokuraturą Rejonową w Sokółce, Fundacją „Sokółski Fundusz Lokalny”, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sokółce, Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sokółce, Zespołem Szkół w Sokółce został powołany na trzecią kadencję jedenastoosobowy Zespół Interdyscyplinarny.

Cele i zadania Zespołu Interdyscyplinarnego:

Pomoc osobom i rodzinom dysfunkcyjnym w przezwyciężeniu ich problemów. Efektywne podejmowanie działań pomocowych i interwencyjnych niezwłocznie po uzyskaniu informacji o zaistnieniu problemu.

1. Współdziałanie z innymi podmiotami przy rozwiązywaniu problemu i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
2. Zadania Zespołu określa art. 9b ustawy z dnia 29 lipca 2005r o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego:

W okresie sprawozdawczym od 01.01.2019r do 31.12.2019r odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego (21.02.2019r; 15.05.2019r, 06.08.2019r, 05.11.2019r). Podczas posiedzeń poruszono następujące kwestie:

- diagnozowano sytuację w poszczególnych rodzinach, omawiano możliwości udzielania odpowiedniego wsparcia rodzinie,
- przedstawiono ofertę Punktu Konsultacyjnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w ramach działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokółce,
- poinformowano o kontynuacji od maja 2019r projektu „STOP PRZEMOCY W RODZINIE edycja 4” w ramach Programu Osłonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” edycja 2019,
- członkom Zespołu przekazano plakaty oraz ulotki promujące Projekt,
- w posiedzeniu Zespołu uczestniczył pracownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce, która przedstawiła założenia programu korekcyjno – edukacyjnego, na rok 2019r; oraz poinformowała, iż 5 osób zadeklarowało udział w programie,
- przedstawienie zakresu tematycznego szkolenia organizowanego w ramach projektu „STOP PRZEMOCY W RODZINIE – edycja 4” - „Realizacja procedur przeciwdziałania przemocy w rodzinie”,
- podsumowano prace Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych za 2019r.

Procedura „Niebieskie Karty”:

W okresie od 01.01.2019r do 31.12.2019r do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło **151** formularzy „Niebieska Karta A” wszczynających procedurę „Niebieskie Karty”:

- 125 Niebieskich Kart wszczętych przez Komendę Powiatową Policji w Sokółce,
- 2 Niebieskie Karty wszczęte przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokółce,

- 3 Niebieskie Karty przesłane przez Zespoły Interdyscyplinarne z Białegostoku, Dąbrowy Białostockiej oraz Sidry,
- 1 Niebieska Karta wszczęta przez Szkołę Podstawową nr 1 w Sokółce,
- 20 Niebieskie Karty wszczęte przez KPP w Sokółce w rodzinach gdzie osoba, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, dopuściła się po raz kolejny stosowania przemocy w rodzinie w trakcie działań dokonywanych przez grupę roboczą lub zespół interdyscyplinary

W okresie sprawozdawczym od 01.01.2019r do 31.12.2019r do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło **131** Niebieskich Kart po raz pierwszy wszczynających procedurę .

W okresie od 01.01.2019r do 31.12.2019r zakończono **136** procedur „Niebieskie Karty” w tym :

- 108 Niebieskich Kart wszczętych w 2019r
- 28 Niebieskich Kart wszczętych w 2018r

Liczba procedur „Niebieskie Karty” kontynuowanych w 2019r (wszczętych przed 2019r.) - 28

W 75 przypadkach zakończenie procedury nastąpiło w przypadku ustania przemocy rodzinie uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy.

W 61 przypadkach zakończenie procedury nastąpiło w przypadku rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

Posiedzenia grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego:

W okresie od 01.01.2019r do 31.12.2019r powołano **131** grup roboczych, które zajmują się rozwiązywaniem problemów związanych z występowaniem przemocy w indywidualnych przypadkach. Grupy robocze opracowują i realizują plan pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, monitorują sytuację rodzin, w których dochodzi do przemocy, dokumentują działania podejmowane wobec tych rodzin, oraz efektów tych działań, informują przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego o efektach działań grup roboczych.

W skład grup roboczych wchodzi pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokółce, dzielnicowi, w których rewirze zamieszkuje dana rodzina, kuratorzy zawodowi, pedagodzy, przedstawiciele placówek oświatowych do których uczęszczają dzieci, psychologzy.

W okresie od 01.01.2019r do 31.12.2019r roku odbyło się **316** posiedzeń grup roboczych, średnio miesięcznie odbyło się ok. **27** posiedzeń grup roboczych.

Z uwagi na niestawiennictwo osób doznających przemocy w rodzinie jak również osób stosujących przemoc w rodzinie na posiedzenia grup roboczych, w wielu przypadkach nie wypełniono formularzy Niebieskiej Karty C oraz D.

W okresie od 01.01.2019r do 31.12.2019r wypełniono :

- Niebieskie karty C kobiety – 85
- Niebieskie karty C mężczyźni – 12
- Niebieskie karty D kobiety – 12
- Niebieskie karty D mężczyźni – 91

✓ Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie w okresie od 01.01.2019r do 31.12.2019r: 143

- kobiety – 120,
- mężczyźni – 15
- dzieci – 8

✓ Liczba dzieci, które były świadkami przemocy w rodzinie - 77

Łącznie 220 osób było dotkniętych przemocą w okresie sprawozdawczym w 2019r.

Wszczęto 8 Niebieskich Kart gdzie dzieci były osobami doznającymi przemocy w rodzinie.

✓ Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie w okresie od 01.01.2019r do 30.06.2019r – 135:

- kobiety – 12
- mężczyźni – 118
- dzieci – 5

Efekty działań podjętych przez grupy robocze:

Działania grupy roboczej/ zespołu interdyscyplinarnego	Kobiety	Mężczyźni	Dzieci
Informowanie o instytucjach udzielających pomocy osobom doznającym przemocy oraz stosującym przemoc w rodzinie	103	69	11
Skierowanie wniosku do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sokółce o ustalenie konieczności leczenia odwykowego	2	5	-----
Udzielenie pomocy finansowej z Ośrodka	Liczba rodzin:		

Pomocy Społecznej w Sokółce rodzinom, w których dochodzi do przemocy domowej	37		
Wnioski do Sądu Rejonowego w Sokółce złożone przez Zespół Interdyscyplinarny/ grupę roboczą o wgląd w sytuację dziecka w rodzinie gdzie występuje przemoc	Liczba rodzin: 5		
Zmotywowanie i podjęcie leczenia u lekarza specjalisty: psychiatra, psycholog	25	21	17
Wnioski złożone do Prokuratury Rejonowej w Sokółce przez Zespół Interdyscyplinarny o wszczęcie postępowania z art. 207 k.k.	1	-----	-----
Liczba dzieci odebranych z rodziny przez pracownika socjalnego wykonującego obowiązki służbowe w 2017r na podstawie art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	-----	-----	Ch: 2 Dz: 0
Postanowienie Sądu Rejonowego w Sokółce dotyczące przymusowego leczenia odwykowego w placówce stacjonarnej	1	2	-----
Liczba osób skierowanych do programu korekcyjno – edukacyjnego	0	2	-----

Z analizy prowadzonych postępowań przez Zespół Interdyscyplinarny lub grupy robocze wynika, iż w większości przypadków przyczyną wdrożenia procedury Niebieskiej Karty jest nadużywanie alkoholu oraz brak pracy. Ponadto czynniki środowiskowe, które powodują wystąpienie przemocy w rodzinie to m.in. ubóstwo, problemy finansowe, zazdrość, niewierność, narkotyki, odmienne poglądy, problemy zdrowotne, konflikt pokoleń.

W okresie sprawozdawczym do aktów przemocy najczęściej dochodzi na terenie miejskim tj. 83,21 % wszczętych procedur Niebieskiej Karty, na terenie wiejskim odsetek wynosi 16,79 %.

Najczęściej spotykaną formą przemocy jest przemoc psychiczna, następnie fizyczna oraz ekonomiczna. Najczęściej sprawcami przemocy są mężczyźni, kobiety najczęściej doznają przemocy domowej.

Z analizy procedury „Niebieskie Karty” wynika, iż coraz częściej zdarza się iż osoby dotknięte przemocą w rodzinie jak również osoby stosujące przemoc nie uczestniczą w posiedzeniach grupy roboczej. Spowodowane jest to w dużej mierze z wykonywaniem przez w/w osoby pracy zarobkowej, ale też lekceważeniem obowiązku stawiennictwa na posiedzeniu grupy roboczej Zespołu interdyscyplinarnego. W wyniku czego członkowie grupy roboczej organizują wyjazdy do miejsca zamieszkania rodziny objętej procedurą Niebieskiej Karty.

Podnoszenie kwalifikacji zawodowych członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz członków grup roboczych

1. Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokółce, Starszy Administrator Wydziału pracowników socjalnych, Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego oraz zastępca przewodniczącego w dniu 24.06.2019r uczestniczyli w konferencji „Porozmawiajmy o naszej mocy w działaniach przeciw przemocy”. Konferencję zorganizowano w związku realizacją projektu „Powiat Sokólski dodaje mocy w działaniu przeciw przemocy” w ramach Programu Ośłonowego „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie - edycja 2019”. Podczas konferencji przedstawiono działania projektowe, pracownik regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Białymstoku przedstawił założenia „Programu przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w województwie podlaskim na lata 2016-2021”, biegły sądowy z zakresy psychologii klinicznej przedstawił aspekty praktyczne w pracy z osobą doświadczającą przemocy, pracownik PCPR w Sokółce przedstawił założenia pracy ze sprawcą przemocy według modelu Duluth, następnie Komendant Powiatowy Policji w Sokółce otworzył dyskusję na temat współpracy podmiotów pracujących na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

2. 16-17 października 2019r – pracownik socjalny Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokółce uczestniczył w Superwizji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Organizatorem Superwizji był Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku.

3. 8 członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokółce w dniach 24-25 października 2019r uczestniczyli w szkoleniu „Realizacja procedur przeciwdziałania przemocy w rodzinie”. Zakres tematyczny szkolenia:

- a) Przemoc w rodzinie w ujęciu psychologicznym i prawnym.
- b) Diagnoza przemocy w relacjach rodzinnych - przemoc wobec dzieci, dorosłych, osób starszych i niepełnosprawnych.
- c) Narzędzia prawne w dyspozycji członków Zespołu Interdyscyplinarnego.
- d) Procedura „Niebieskie Karty” - trudności w zakresie przesłanek wszczęcia procedury, przebieg, przesłanki do zakończenia procedury, formularze NK.
- e) Praca w oparciu o przypadek rodziny z problemem przemocy.

Szkolenie zorganizowano w ramach projektu „STOP PRZEMOCY W RODZINIE - edycja 4” w ramach Programu Ośłonowego „Wspieranie jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” Priorytet II: „Poprawa jakości i zwiększenie dostępności usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych i doznających przemocy w rodzinie”.

4. 30 października 2019r – 13 pracowników socjalnych oraz pedagogzy i psychologzy szkolni uczestniczyli w 8 godzinnych warsztatach „Diagnoza dziecka krzywdzonego i pomoc po traumie przemocy”. Celem warsztatów było

dostarczenie i podniesienie poziomu wiedzy oraz umiejętności beneficjentów z zakresu rozpoznawania przemocy wobec dziecka.

Zespół Interdyscyplinarny w 2019r realizował cele zawarte w Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Sokółka:

- diagnozuje zjawisko przemocy w rodzinie poprzez zbieranie danych statystycznych dotyczących rozmiarów problemu na terenie Gminy Sokółka,
- współpracuje z Komendą Powiatową Policji w Sokółce, placówkami oświatowymi, kuratorami Sądu Rejonowego w Sokółce, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnym Punktem Pomocy Rodzinie w Sokółce w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- współpracuje z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce w związku z utworzeniem grupy terapeutycznej w ramach Programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc;
- rozpowszechnia informacje o działalności Punktu Konsultacyjnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie poprzez wysłanie informacji do placówek oświatowych (17 szkół), instytucji ochrony zdrowia (4), Sądu Rejonowego w Sokółce, Komendy Powiatowej Policji w Sokółce, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce, Sokólskiego Funduszu Lokalnego, zawierającej zadania Punktu oraz dane kontaktowe. Łącznie poinformowano 25 instytucji;
- aktualizuje internetową bazę danych dotyczącej oferty pomocowej na stronie Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokółce oraz lokalnych mediów.

Punkt Konsultacyjny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Projekt „STOP PRZEMOCY W RODZINIE – edycja 4”

Zarządzeniem Nr 336/2017r Burmistrza Sokółki z dnia 13.04.2017r utworzono Punkt Konsultacyjny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Ośrodku Pomocy Społecznej w Sokółce. Punkt oferuje poradnictwo z zakresu ochrony zdrowia (psychiatra), prawne, pedagogiczne, psychologiczne oraz terapeutyczne uzależnień.

Od 01.02.2019r do 30.04.2019r działalność Punktu jest finansowana ze środków własnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokółce. Od 01.05.2019r do 31.12.2019r zadania realizowane w Punkcie są współfinansowane przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej w ramach Programu Osłonowego „Wspieranie jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” Priorytet II : „Poprawa jakości i zwiększenie dostępności usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych i doznających przemocy w rodzinie”.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokółce w ramach w/w Programu od 1.05.2019r kontynuuje projekt „STOP PRZEMOCY W RODZINIE edycja 4”

Główne założenia projektu:

- poprawa jakości i zwiększenie dostępności usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych i doznających przemocy w rodzinie poprzez kontynuację działalności Punktu Konsultacyjnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- stworzenie grupy wsparcia dla kobiet dotkniętych przemocą w rodzinie,
- rozwój poradnictwa specjalistycznego poprzez porady prawne, psychologiczne, pedagogiczne, z zakresu ochrony zdrowia oraz terapię uzależnień.

Do zadań Punktu Konsultacyjnego należy:

- 1) zapewnienie bezpłatnej i bezstronnej konsultacji, porad prawnych, psychologicznych, socjalnych, pedagogicznych, medycznych, uzależnień dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 2) rozpoznawanie w trakcie rozmowy zjawiska przemocy i udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach jej powstrzymania,
- 3) inicjowanie interwencji w przypadku rozpoznania zjawiska przemocy w rodzinie,
- 4) tworzenie warunków dla rozwoju i działania Grupy wsparcia dla osób doznających przemocy,
- 5) udostępnianie materiałów edukacyjnych i i informacyjnych,
- 6) gromadzenie aktualnych informacji o miejscach pomocy oraz kompetencjach służb i instytucji z terenu gminy, zajmujących się systemową pomocą dla osób uwikłanych w przemoc.

Konsultacje psychologiczne polegały na wstępnym rozpoznaniu i diagnozie problemu oraz przedstawieniu propozycji pomocy. Konsultacje były skierowane do osób, które potrzebują pomocy, chcą zorientować się w naturze i źródle problemu, a następnie uzyskać poradę, co do najlepszej formy pomocy. Adresatami są osoby potrzebujące ukierunkowania i lepszego zrozumienia własnej trudnej sytuacji życiowej i związanych z nią problemów.

Łącznie przeprowadzono 84 godzin konsultacji, z których skorzystało **37** osób.

Konsultacje pedagogiczne były prowadzone przez pedagoga i adresowane do rodziców mających problemy wychowawcze z dziećmi. Celem spotkań było kształtowanie u uczestników umiejętności wychowywania dzieci bez przemocy, właściwego pełnienia ról rodzicielskich, doskonalenie umiejętności wychowawczych.

W/w okresie odbyło się 44 godziny konsultacji, w trakcie których z porad skorzystało **33** rodziny.

Konsultacje prawne polegały na udzieleniu pomocy w zakresie procedur prawnych, działań pomocowych wobec ofiar, udzielaniu pomocy w redagowaniu pism procesowych, pomocy z zakresu prawa rodzinnego, cywilnego i karnego.

W w/w okresie odbyło się 60 godzin konsultacji, w trakcie których udzielono porad **58** osobom.

Konsultacje z zakresu ochrony zdrowia polegały na konsultacjach z lekarzem psychiatrą.

Konsultacje odbywały się w okresie od 01.02.2019r do 31.12.2019r w wymiarze 2 x w miesiącu po 2 godziny. Łącznie odbyło się 44 godziny konsultacji, z których skorzystało **20** osób.

Konsultacje terapeuty uzależnień polegające na udzieleniu wsparcia w walce z uzależnieniem, pomoc osobom współuzależnionym.

Łącznie odbyło się 32 godziny konsultacji, z których skorzystało **10** osób.

Grupa wsparcia dla kobiet dotkniętych przemocą w rodzinie. Spotkania grupy wsparcia odbywały się cyklicznie, dzięki udziałowi w spotkaniach kobiety nabyły wiedzę o sposobach radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych, zdobyły informację o aspektach prawnych zjawiska przemocy domowej, poznają swoje prawa, dzielą się własnymi doświadczeniami.

Spotkania ze specjalistami, którzy udzielają porad dotyczących problemu przemocy w rodzinie, z uwagi na charakter i zakres tematyczny często trwają około 1-1,5 godziny.

Z przebiegu spotkań grup roboczych wynika, że interdyscyplinarność ma wiele zalet: szybki i pełny przepływ informacji między służbami społecznymi, możliwość podjęcia działań zaplanowanych i skoordynowanych, nie powielających się i wykluczających się wzajemnie.

Działania Zespołu Interdyscyplinarnego podejmowane na rzecz osób doświadczających przemocy umożliwiają dla pokrzywdzonych uzyskanie wieloaspektowej oferty pomocy w przezwyciężaniu trudnej sytuacji, większy wybór osób pomagających, większą samodzielność w realizacji potrzeb życiowych dzięki specjalistycznemu wsparciu, uzyskanie wskazówek, w jaki sposób może efektywnie, a tym samym z większą satysfakcją osobistą rozwiązać swoje trudności i problemy, zwiększa poczucie własnej wartości, wpływu na swoje życie, sprawstwa, dostrzeganie siebie jako osoby ważnej dla różnych osób, które chcą pomóc.

IV.2. Cel szczegółowy: Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, w szczególności przez dzieci i młodzież.

Funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Sokółce w 2019 roku prowadzili szereg działań informacyjno-edukacyjnych skierowanych do uczniów szkół na terenie gminy Sokółka. W trakcie spotkań poruszali tematykę zagrożeń

związanych z zażywaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, nowych substancji psychoaktywnych, alkoholu i nikotyny oraz uprzedzali o konsekwencjach jakie może ponieść młody człowiek za popełnianie czynów zabronionych wynikających z Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich. Informacje te przekazywane były w sposób dostosowany do wieku odbiorców. Dodatkowo policjanci podczas spotkań z nauczycielami i rodzicami omawiali procedury postępowania nauczycieli w przypadku powzięcia podejrzenia posiadania przez ucznia substancji zabronionych bądź działających psychoaktywnie lub sytuacji, gdy uczeń znajduje się pod wpływem takich środków. Rodzice byli również informowani o zagrożeniach, na które szczególnie powinni zwrócić uwagę oraz o instytucjach, gdzie mogą szukać pomocy. Informacje o zagrożeniach związanych z substancjami psychoaktywnymi umieszczone są na stronie internetowej KPP w Sokółce.

- Luty 2019r. – mundurowi KPP w Sokółce spotkali się z uczniami Szkoły Podstawowej Nr 1 w Sokółce, spotkanie dotyczyło bezpieczeństwa młodzieży i zagrożeń na jakie może być narażona, funkcjonariusze rozmawiali z uczniami o odpowiedzialności osób małoletnich, szkodliwości korzystania z e-papierosów i eksperymentowania z innymi używkami, w spotkaniu uczestniczył pedagog, który omówił mechanizm powstawania uzależnienia;
- Luty 2019r.- zajęcia w SP Nr 1 oraz SP Nr3, funkcjonariusze rozmawiali o bezpieczeństwie w sieci, o zagrożeniach płynących z nadużywania Internetu, poruszali tematykę odpowiedzialności nieletnich za przestępstwa i wykroczenia, a także szkodliwości dopalaczy i środków psychoaktywnych
- Marzec 2019r. – spotkanie profilaktyczno – informacyjne w SP Nr 1 w Sokółce, rozmowy na temat odpowiedzialności osób nieletnich, szkodliwość korzystania z używek takich jak alkohol czy papierosy
- Marzec 2019r. - spotkanie z uczniami SP nr 2 w Sokółce, rozmowa na temat zdrowych alternatyw dla korzystania z używek;
- Czerwiec 2019r. – policjantka z Zds.PKniP uczestniczyła w spotkaniu informacyjno - edukacyjnym w Zespole Szkół Rolniczych w Sokółce; podczas spotkania zaprezentowano spot „Szkoda Ciebie na takie patoklimaty” w ramach kampanii „Narkotyki i dopalacze zabijają”
- Sierpień 2019r. - spotkanie funkcjonariuszy z dziećmi i rodzicami z lokalnych świetlic „Koniczynka” i „Stokrotka” w Sokółce. Zaprezentowano materiały multimedialne dotyczące konsekwencji naruszania prawa przez osoby nieletnie i zagrożeń związanych z używkami tj. dopalacze i e-papierosy, poruszono temat bezpiecznego korzystania z Internetu.
- 18-24 luty 2019r tydzień pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem w Sokolskiej Komendzie – udzielanie porad i pomocy prawnej, psychologicznej.
- 02.04.2019r Inauguracja kampanii „Szkoda Ciebie na takie patoklimaty”

- Kampania o charakterze edukacyjno -profilaktycznym pt. „Narkotyki i dopalacze zabijają” , kampania organizowana przez MSWiA w ramach „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem Bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2018-2020”. Kampania miała na celu zwiększenie świadomości młodych ludzi na temat zagrożeń związanych z zażywaniem narkotyków i nowych narkotyków tzw. dopalaczy, w tym konsekwencji zarówno zdrowotnych, prawnych jak i społecznych uzależnienia.
- 24 czerwca 2019r – debata społeczna „Porozmawiajmy o bezpieczeństwie – możesz mieć na nie wpływ”.

Mieszkańcy gminy Sokółka, korzystając z Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa, zgłaszali miejsca, gdzie dzieci i młodzież mogą być narażone na niebezpieczeństwa płynące m.in. z zażywania narkotyków i dopalaczy, spożywania alkoholu i palenia papierosów. Wszystkie uwagi społeczeństwa uwzględniane są przy planowaniu służb zewnętrznych ze szczególnym uwzględnieniem wskazanych miejsc zagrożonych.

Raz w miesiąc na terenie działania KPP w Sokółce prowadzone są działania "Nieletni" w trakcie, których funkcjonariusze sprawdzają miejsca gdzie mogą przebywać osoby nieletnie, które nie realizują obowiązku szkolnego. Spotykają się z pedagogami i wychowawcami uczniów sprawiających problemy wychowawcze, kontrolują również miejsca sprzedaży alkoholu. Monitorują sytuację dzieci w rodzinach objętych procedurą NK.

IV.3. Cel szczegółowy: Zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnej w zapobieganiu używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych w szczególności przez dzieci i młodzież.

1) Gmina Sokółka wspomagała działalność stowarzyszeń, które realizowały programy służące rozwiązywaniu problemów alkoholowych. W szczególności Fundacja Sokólski Fundusz Lokalny w Sokółce- Ośrodek Wsparcia Rodziny.

2) W Gminnym Punkcie Pomocy Rodzinie w Sokółce udzielano pomocy psychologiczno - terapeutycznej. W czasie indywidualnych spotkań prowadzono rozmowy, udzielano porad, wsparcia psychicznego, instruktażu. Ćwiczone z klientami w procesie terapeutycznym deficytowe umiejętności niezbędne do rozwiązywania problemów osobistych i rodzinnych.

3) Gmina Sokółka w celu ochrony dzieci przed uzależnieniem w rodzinie, współfinansuje działalność czterech świetlic środowiskowych:

a) Dwie świetlice środowiskowe "Koniczynka" czynna była od poniedziałku do piątku w godz. 12.00 do 17.00, czynna i "Stokrotka" czynna była od poniedziałku do piątku w godz. 14.00 do 18.00 prowadzone są przez Fundację "Sokólski Fundusz Lokalny", Do zadań świetlicy należały: organizowanie dzieciom wolnego czasu, pomoc w nauce, rozwijanie zainteresowań i pasji, wspieranie kultury osobistej dzieci, poprawa sprawności fizycznej, rozwój umiejętności interpersonalnych. Do dodatkowych form pracy świetlicy należą: dożywianie, którym jest ciepły posiłek w

formie cateringu, a także wycieczki i wyjazdy o charakterze turystyczno – rekreacyjnym szczególnie w czasie wakacji.

b) Świetlica prowadzona jest przez Caritas Archidiecezji Białostockiej na Os. Zielonym – świetlica jest miejscem gdzie dzieci spędzali czas po zakończeniu lekcji, od poniedziałku do piątku w godz. 14.00 – 18.00. W ramach pobytu dzieci miały zapewnioną pomoc w odrabianiu lekcji, dożywianie, gry i zabawy świetlicowe oraz rozwijanie pasji i zainteresowań.

c) Świetlica prowadzona przez Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Ziemi Sokólskiej „Barka”. Jest to świetlica młodzieżowa BAZA – środowiskowa placówka wsparcia dziennego dla młodzieży wykluczonej lub zagrożonej ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w wieku 12-18 lat. BAZA, to miejsce gdzie młodzież mogła spędzać czas po szkole, otrzymywać pomoc w nauce, uczestniczyli w ciekawych zajęciach, spotykali interesujących ludzi.

4) Przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Sokółce działa Zespół Interdyscyplinarny. Z analizy prowadzonych postępowań przez Zespół Interdyscyplinarny lub grupy robocze wynika, że w większości przypadków przyczyną wdrożenia procedury Niebieskiej Karty jest nadużywanie alkoholu, brak pracy. Z przebiegu spotkań grup roboczych wynika, że interdyscyplinarność ma wiele zalet: szybki i pełny przepływ informacji między służbami społecznymi, możliwość podjęcia działań zaplanowanych i skoordynowanych, nie powielających się i wykluczających się wzajemnie.

V. CEL STRATEGICZNY:

Wspieranie i aktywizacja osób niepełnosprawnych i starszych w Gminie Sokółka.

V.1. Cel szczegółowy: Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych w Gminie Sokółka.

α) Uczniowie i nauczyciele Szkoły Podstawowej w Geniuszach, szczególnie działający w Szkolnym Kole Wolontariatu „Młodzi Geniusze” współpracują systematycznie ze stowarzyszeniem Barka działającym na rzecz osób niepełnosprawnych. Brali udział i współorganizowali imprezy w ramach „Przystanku Nadzieja” z osobami niepełnosprawnymi.

β) W Szkole Podstawowej w Malawiczach Dolnych zorganizowano obchody Międzynarodowego Dnia Praw Dziecka.

γ) Szkoła Podstawowa w Starej Rozedrance współpracowała ze Szkolnym Ośrodkiem Wychowawczym w Sokółce oraz ze Stowarzyszeniem na Rzecz Rozwoju Ziemi Sokólskiej BARKA, comiesięczne, popołudniowe spotkania w ramach Przystanku Nadzieja, organizacja spotkania/przystanku na terenie naszej szkoły w maju 2019 r. Uczniowie kl. I-III brali udział w Przeglądzie Twórczości Artystycznej Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Podlasia ph. Wielkie Święto Małego Człowieka w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Sokółce; nauka tolerancji.

δ) Uczniowie Szkoły Podstawowej nr 1 w Sokółce uczestniczyli w różnych akcjach, imprezach (Światowy Dzień Świadomości Autyzmu, Dzień Otwarty

Specjalnego Ośrodka Wychowawczego) sprzyjających tolerancji wobec osób niepełnosprawnych.

e) Programy realizowane w Przedszkolu Nr 5:

- „Dzień” Autyzmu
- Imprezy przedszkolne na holu
- Integracja grupy specjalnej ze wszystkimi grupami przedszkolnymi.

f) Przedszkole Nr 1 w Sokółce realizowało indywidualny program IPET dla dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego. Realizacja projektu unijnego „Spotkajmy się w przedszkolu” dla dzieci z deficytami rozwojowymi oraz dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;

g) Uczniowie Szkoły Podstawowej nr 3 w Sokółce uczestniczyli w Wielkim Pokazie Mody w SOSW w Sokółce związku obchodami Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych. Realizacja tematyki na godzinach wychowawczych, lektury szkolne i teksty zawarte w podręczniku języka polskiego w poszczególnych klasach, współpraca z SOSW w Sokółce.

h) Wspieranie rodzin z dziećmi z niepełnosprawnością w Szkole Podstawowej Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi w Sokółce odbywa się na bieżąco poprzez konsultacje ze specjalistami pracującymi w szkole, organizację zajęć specjalistycznych, zajęć rewalidacyjnych. Spotykają się indywidualnie z wychowawcami, nauczycielami swoich dzieci, z dyrektorem szkoły. Rodzice uczestniczą w spotkaniach zespołu opracowującego wielospecjalistyczna ocenę poziomu funkcjonowania ucznia. Co roku odbywa się konferencja z zakresu tematyki wsparcia i terapii dzieci z niepełnosprawnościami. Wszystkie dzieci z orzeczeniem o kształceniu specjalnym są do szkoły dowożone.

i) Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokółce w ramach swoich kompetencji realizował usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Były to zajęcia z logopeda, terapia integracji sensorycznej, z psychologiem, rehabilitantem. Zajęcia te mają na celu wyrównanie szans, pomoc dzieciom z niepełnosprawnością do adaptacji w środowisku rówieśniczym.

j) Przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Sokółce działał Środowiskowy Dom Samopomocy w Sokółce który jest domem typu ABC. W 2019 roku w Środowiskowym Domu Samopomocy w Sokółce realizowano zadania zgodnie z opracowanymi celami i założeniami. Usługi dostosowane do zindywidualizowanych potrzeb świadczone były 24 uczestnikom. Zdobywanie i utrwalanie umiejętności, korzystnie wpłynęło na funkcjonowanie wielu osób w ośrodku i w domu. Stosowano różnorodne formy terapii, wykorzystując sprzęt, w który wyposażone są pracownie. Dzięki sprzętowi muzycznemu, w pracowni rehabilitacyjnej, w pracowni kulinarnej oraz w pracowni techniczno - ceramicznej , a także w pracowni krawieckiej zajęcia były atrakcyjne, co korzystnie wpływało na motywację uczestników. Zmieniło się otoczenie Ośrodka dzięki zajęciom z hortikuloterapii. Prace i osiągnięcia uczestników prezentowane były na imprezach integracyjnych, poprzez prezentacje artystyczne i stronę internetową. Uczestnicy prezentowali swoje osiągnięcia na

impreszach i spotkaniach cyklicznych oraz wszędzie tam, gdzie byli zapraszani. Brali udział w życiu kulturalnym miasta. Na terenie ośrodka odbywało się poradnictwo psychologiczne, była prowadzona praca z uczestnikami i ich rodzinami. Utrzymywano stały kontakt z rodziną, prowadzone były indywidualne rozmowy psychoedukacyjne przez psychologa, dostosowane do potrzeb określonej rodziny. Odbywały się konsultacje z Poradnią Zdrowia Psychicznego, Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sokółce i innymi instytucjami, świadczącymi usługi osobom uczęszczającym do ŚDS. Kontynuowano prowadzenie konsultacji z pracownikami na temat bieżących problemów uczestników i metod pracy z nimi.

V.2. Cel szczegółowy: Rozwój i budowa systemu wsparcia dla osób starszych w Gminie Sokółka.

1. Usługi opiekuńcze przysługują osobom, które z powodu wieku, choroby lub z innych przyczyn wymagają pomocy innych osób a są jej pozbawione. Usługi te w okresie od 01.01.2019 do 31.12.2019 roku świadczone były przez opiekunki zatrudnione przez Spółdzielnię Socjalną „Ostoja” w Sokółce Usługi opiekuńcze wykonywane przez opiekunki domowe były rozliczane wg faktycznego wykonania usług na podstawie decyzji wydanych przez OPS. Podopieczni ponosili częściową odpłatność w zależności od sytuacji finansowej i rodzinnej. Liczbę godzin świadczonych usług dostosowano do potrzeb chorych.

2. Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokółce wprowadził Kopertę życia która jest skierowana do osób przewlekle chorych, starszych, samotnych. Polega na umieszczeniu w specjalnie przygotowanych kopertach najważniejszych informacji o stanie zdrowia, przyjmowanych lekach, alergiach na leki, kontaktach do najbliższych, danych osobowych, w tym nr pesel. Pakiet z takimi informacjami powinien być przechowywany w lodówce, czyli miejscu, które jest prawie w każdym domu i zarazem jest łatwo dostępne.

3. Gmina Sokółka wraz ze Stowarzyszeniem Odnowa założyła Spółdzielnię Socjalną osób prawnych „Ostoja”. W ramach działalności spółdzielnia świadczy usługi opiekuńcze dla osób starszych. Każda z osób która jest objęta usługami opiekuńczymi otrzymała system TELEOPIEKI.

4. Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokółce od 01.07.2019 roku realizuje projekt: „Wsparcie opieki nad osobami niesamodzielnymi poprzez wykorzystanie nowoczesnych technologii w formie teleopieki na terenie Gminy Sokółka” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014 – 2020, Oś Priorytetowa VII: Poprawa spójności społecznej, działanie 7.2 Rozwój usług społecznych, Poddziałanie 7.2.1 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Wartość projektu: 1.633.110,00 zł

Dofinansowanie: 1.548.550,00 zł

Wkład własny: 84 560,00 zł

Głównym celem projektu jest zagwarantowanie kompleksowej usługi opiekuńczej poprzez świadczenie usług opiekuńczych oraz nowoczesnej technologii informacyjno – komunikacyjnej w postaci systemu teleopieki dla 90 osób niesamodzielnych z terenu Gminy Sokółka. Projekt jest skierowany do osób niesamodzielnych, które ze względu na stan zdrowia lub niepełnosprawność wymagają opieki lub wsparcia w związku z niemożności samodzielnego wykonywania podstawowych czynności dnia codziennego. W ramach realizacji projektu zostało zatrudnionych 5 Opiekunek.

Uczestnicy projektu w ramach potrzeb otrzymali wsparcie w formie usług opiekuńczych. W ramach świadczonych usług opiekuńczych uczestnicy projektu mogą skorzystać z pomocy w zachowaniu higieny osobiste, pomocy w wykonywaniu czynności życia codziennego, wsparcia emocjonalnego, towarzystwa opiekunki w wyjściu z domu. Opiekunki świadczą usługi opiekuńcze równoległe u tych samych osób, u których zainstalowano system TELEOPIEKI. Usługa teleopieki, jako usługa wspierająca usługi opiekuńcze wykorzystuje nowoczesne technologie informatyczno – komunikacyjne i organizacyjne. W przypadku zaistnienia sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, nagłych potrzeb opiekuńczych, zmiany stanu podopiecznego lub konieczności organizacji, pomocy medycznej podopiecznego w każdych okolicznościach (np. leżąc w łóżku, lub w przypadku upadku na podłogę) może skontaktować się z Centrum Teleopieki, które jest odpowiedzialne za organizację adekwatnej pomocy. Centrum teleopieki działa 24/7, jest obsługiwany przez przygotowany personel oraz posiada protokoły postępowania w przypadku różnego rodzaju zdarzeń. Alarmy medyczne nadzorowane są przez lekarza, a pacjent ma możliwość rozmowy z lekarzem 24/7 w przypadku wątpliwości, co do stanu zdrowia czy konieczności rodzaju niezbędnej pomocy medycznej. Każdy z uczestników projektu otrzymał ankietę opisującą stan zdrowia, potrzeby, przyjmowane leki, osoby do kontaktu, niezbędne informacje dla służb udzielających pomocy. Uczestnicy którzy wyrazili zgodę otrzymali minisejfy na klucze umożliwiające dostęp do lokalu w przypadku zdarzeń losowych i niemożności samodzielnego otwarcia drzwi. Każdy z uczestników otrzymał urządzenie w postaci guzika życia tj. bransolety, której uruchomienie umożliwia procedurę alarmową. Każda z zatrudnionych opiekunek w ramach projektu uczestniczyła w szkoleniu z zakresu:

- a) Czynności opiekuńczych;
- b) Pierwszej pomocy
- c) Systemów teleopieki i monitorowania stanu podopiecznego.

DYREKTOR
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W SOKÓLCE
Marta Poltorzycka
mgr Marta Poltorzycka